

Ministerie OCW
Politieke Leiding
Kamer 05.110
De heer S. Dekker, staatssecretaris
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag

Voorhout, 6 september 2015

Betreft: Wat te doen als “zelfs” de aangepaste rekentoets niet haalbaar blijkt?

Geachte heer Dekker,

In een uitgave van Oudervereniging Balans, Balans Magazine nummer 6 - p. 4-5, las ik met belangstelling het Ingezonden artikel van Prof. Dr. J.E.H. van Luit over de verplichte rekentoets. Wie de rekentoets niet haalt, krijgt geen diploma.

De hele zomer liet het me niet los: ‘wie de toets niet haalt, krijgt geen diploma’ en een recente ervaring (waarover verderop meer) maakt dat ik nu wel moet reageren op uw beleid.

Koppen in het artikel: “Rekentoets VO veroordeelt tot laagste onderwijsniveau” en “Van vwo naar vmbo vanwege dyscalculie”. Ik sta vierkant achter dit artikel en voeg er aan toe dat óók de reguliere (niet noodzakelijk excellerende) vmbo-leerling met dyscalculie zijn diploma wil kunnen halen. Kort schets ik u het verhaal van onze dochter (16 jaar) met dyscalculie.

Afgelopen zomer is zij in één keer geslaagd voor haar mavodiploma, met een prima cijferlijst. Een groot feest. Dat ze haar diploma heeft gekregen is enkel en alleen te danken aan het feit dat de verplichte rekentoets vorig schooljaar nog niet officieel meetelde in de uitslagregel (zak-/slaagregeling).

In de tijd dat onze dochter startte op de mavo bezocht ik een door Balans georganiseerde thema-avond over dyscalculie waar Hans van Luit een inleiding gaf. Ik weet nog goed dat ik Van Luit toen vroeg hoe om te gaan met het feit dat wij al wisten dat onze dochter nooit haar diploma zou halen met een verplichte rekentoets.

Want wat hadden wij allemaal al niet meegemaakt op de basisschool.

Met rekenen kwam onze dochter niet mee. Ze is getest en geobserveerd, kreeg remedial teaching en extra lessen, oefende thuis, ging twee keer per week naar een orthopedagogische praktijk. Het blééf ontzettend moeilijk voor haar, regelmatig waren we de wanhoop nabij.

Met een wrange glimlach luidde mijn conclusie: In feite zou ze net zo goed niet aan haar mavo kunnen beginnen, want we weten nu al dat ze haar diploma niet zal halen. Hierop reageerde Van Luit met de woorden -ik vergeet het nooit- dat de soep nooit zo heet wordt gegeten als zij wordt opgediend.

Onze dochter heeft mazzel gehad; ze zat nog net in het goede jaar in de eindexamenklas. Een onvoldoende voor de rekentoets had nog geen gevolgen voor diploma of doorstroming. Anders zou ze gezakt zijn, ondanks een cijferlijst met verder louter voldoende. Dit stemt verdrietig.

Je leest in veel berichten over de aangepaste rekentoets (ER). Die toets is er voor leerlingen met een ernstig rekenprobleem of dyscalculie. Een docent op de mavo waarop onze dochter zat noemde de aangepaste rekentoets in een gesprek met ons een “Mickey Mouse-toets”; je kon het niveau eigenlijk niet serieus nemen...

Uit ervaring met onze dochter kan ik u laten weten dat het rekenexamen ER niet alle leerlingen met rekenproblemen zal ‘redden’. Onze dochter maakte de ER-toets 2F twee keer en scoorde beide keren een vier.

Haar gehele schoolcarrière heeft zij blijkgegeven van een welhaast bovenmenselijk doorzettingsvermogen. Faalervaring op faalervaring heeft ze verwerkt. Haar veerkracht stond regelmatig onder grote druk. Toch steeds maar weer voor 100% meewerken aan de onderzoeken, toch maar weer aanschuiven als pa nog eens wil uitleggen hoe dat nou zit met procenten, op advies van een bevriende orthopedagoog met je 15 jaar toch maar gaan werken uit de boeken Startreken 1F, toch naar de rekenles op school, nog maar weer een oefentoets maken, een account op Beter Rekenen, rekenen in het dagelijks leven: “weeg jij 100 gram af”... Geen beloning met een voldoende na maximale inzet, wel gevoelens van teleurstelling en frustratie.

Onlangs is ze gestart op een mbo-4opleiding. Een opleiding van drie jaar. De rekentoets telt officieel mee voor het diploma. Net als aan het begin van haar mavo, stel ik nu de vraag, “heeft het voor haar zin aan deze opleiding te beginnen?”. Het klinkt afschuwelijk, maar wij weten dat ze de toets niet zal halen, ook de aangepaste niet. Ik haal de woorden van Van Luit terug: over soep die nooit zo heet gegeten wordt als zij wordt opgediend... Ik ben er niet gerust op.

Mijn echtgenoot en ik hebben heel veel tijd, energie en geld gestoken in hulp aan en voor onze dochter. Ik kan echt niet bedenken wat zij of wij nog meer (hebben) kunnen doen. Ik hoop dat er ook voor onze dochter een toekomst is met diploma!

Ik vroeg het College voor Toetsen en Examens wat te doen als “zelfs” de aangepaste rekentoets niet haalbaar blijkt. Net als de mensen van het Steunpunt taal en rekenen zegt men dat de ER-toets nog verder ontwikkeld wordt. Men schrijft te hopen dat onze “dochter in het mbo voldoende ondersteuning krijgt, zodat zij uiteindelijk op het aangepaste examen een voldoende kan halen (of in ieder geval een 5, zodat zij haar diploma haalt)”.

Nu dan de recente ervaring. Vorige week deed ze op school een “Nulmeting”. De uitslag hiervan was een score op niveau 1F (getallen 75%, verhoudingen 75%, meten & meetkunde 75%, verbanden 83%). En we moeten naar niveau 3F. Wie weet hoe, mag het zeggen. Haar rekendocent zei dat ze niet de enige was. Een voor haar bemoedigende opmerking, maar het geeft te denken.

Op rijksoverheid.nl lees je dat je naar je docent moet gaan als je moeite hebt met rekenen en om hulp moet vragen. “Volg verder alle lessen, eventueel nascholing en zomercursussen. Grijp alle kansen om toch het minimale niveau voor jouw studie te halen.” Ja, dat doet ze, samen met ons, altijd gedaan ook. Maar met dit beleid zal ze het niet redden om haar mbo-4diploma te halen. Dat kan toch nooit de bedoeling zijn van het onderwijsbeleid?!

Wat zeg ik haar? Een zomercursus rekenen is hier de oplossing niet. Wij blijven haar steunen en stimuleren. Haar kennende zal ze blijven proberen te leren rekenen. Maakt u alstublieft mogelijk dat voor deze leerlingen een diploma (op hun eigen niveau) in het verschiet ligt.

Dank voor uw aandacht.

Hoogachtend,